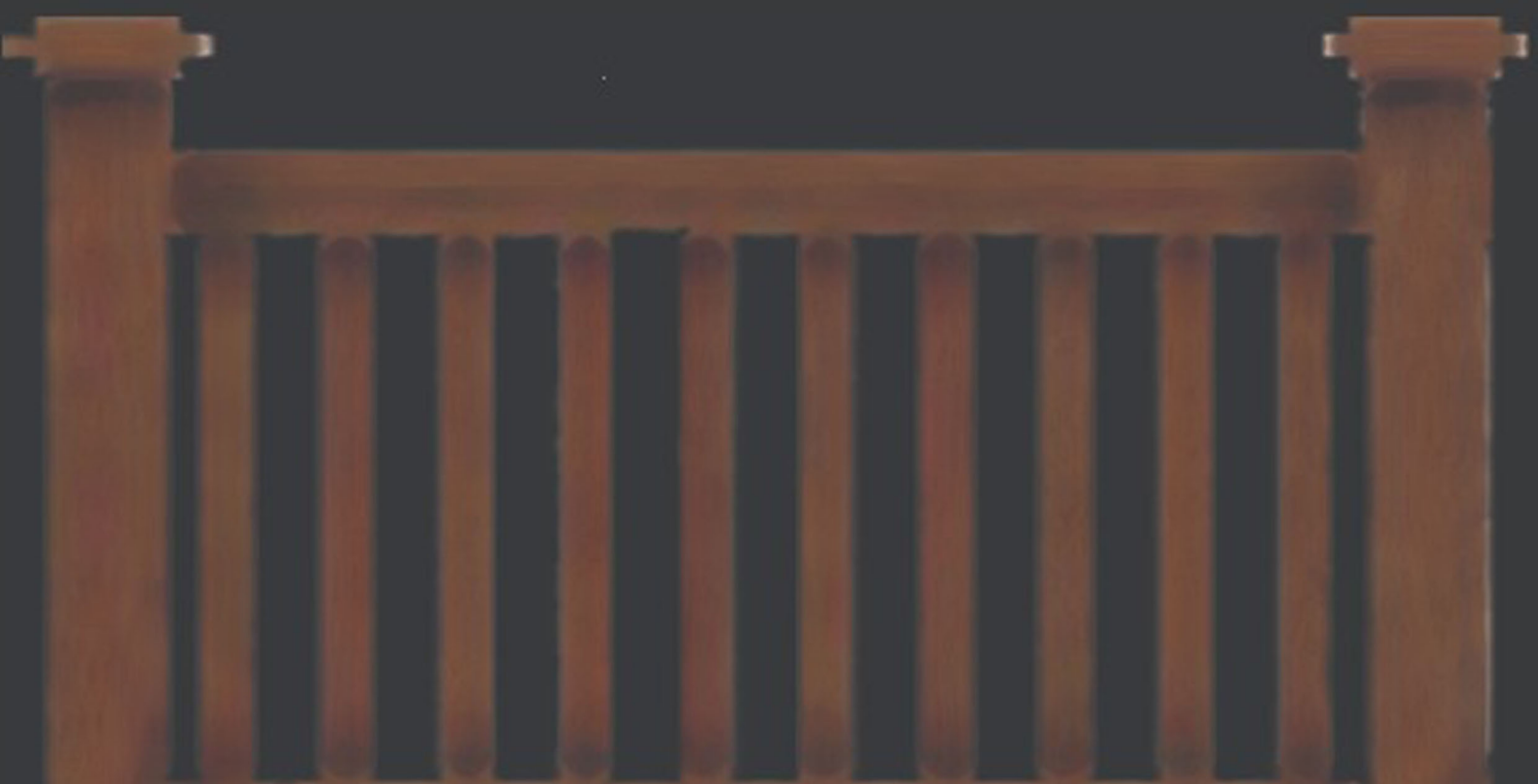

नाशिक कटाच्या अभियोगातील
न्यायमूर्तींच्या निर्णयातील
एक उतारा

नासिक कटातील निर्णयातील एक उतारा

लेखक: स्वातंत्र्यवीर विनायक दामोदर सावरकर

इंटरनेट अधिकार

स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक
स्वातंत्र्यवीर सावरकर मार्ग, दादर पश्चिम, मुंबई ४०००२८

प्रकल्प संचालक : रणजित विक्रम सावरकर

www.savarkarsmarak.com

नाशिक कटाच्या अभियोगातील

न्यायमूर्तीच्या निर्णयातील एक उतारा

स्वा. वीर सावरकरांच्या युरोपातील चळवळीविषयी न्यायमूर्ती म्हणतात...

आता आपण, सावरकरांच्या युरोपातील चळवळीविषयी जो पुरावा आला आहे त्याचा विचार करू. ह्या पुराव्यात, 'इंडिया हाउस' मध्ये मे १९०८ पासून फेब्रुवारी १९०९ पर्यंत असलेल्या स्वयंपाक्याचे निवेदन, ऑक्टोबर १९०६ पासून लंडनमध्ये विनायकाला ओळखत असलेल्या एका अभियांत्रिक (इंजिनिअरिंग) विद्यार्थ्याचे निवेदन, लंडनमध्ये १९०९ च्या शेवटी विनायकाशी ओळख असलेल्या आणखी एका व्यक्तीचे निवेदन आणि विनायकाने त्यांच्या भारतातील मित्रांना लिहिलेली पत्रे तसेच त्यांच्यापाशी नि त्यांच्या हस्तकापाशी सापडलेली त्यांच्या लेखणीतून उतरलेली प्रकाशने यांचा समावेश होतो.

वर उल्लेखिलेल्या लंडनमधील साक्षीच्या पुराव्यावर अविश्वास ठेवण्यासारखे एकही कारण आम्हाला आढळले नाही. त्यावरून सिद्ध होते की, 'इंडिया हाउस' मधील कट्टर क्रांतिकारक गटाचा विनायक हाच नेता होता. तेथे असताना त्याने भारतीय बंडाचा इतिहास - ज्याला तो 'भारतीय स्वातंत्र्ययुद्ध!' असे नांव देतो- मराठीत लिहिला. आणि त्याचा इंग्रजी अनुवाद इंडिया हाउसमध्ये राहणाऱ्या इतरांनी केला. लंडनमध्ये निरनिराळ्या योग्य ठिकाणी त्यानेच मे १९०७ नि १९०८ मध्ये सभा संघटित करून बंडाचा वाढदिवस साजरा केला. त्या बंडात जे भारतीय बंडखोर मारले गेले त्यांची स्तुती करणारे हे हुतात्म्यांना (Oh Martyrs) हे प्रक्षोभक पत्रक त्यानेच काढून त्याच्या अनेक प्रती नि ह्या अभियोगात पुरावा म्हणून दिलेली 'बंडखोर पदके' भारतात ठिकठिकाणी पाठविली. त्याने त्याची चळवळ लिहिण्या-बोलण्यापुरतीच मर्यादित ठेवली नाही. ऑगस्ट नि सप्टेंबर १९०८ मध्ये तो इंडिया हाउसमधील त्याच्या इतर सहकाऱ्यांसह अराजक कृत्ये करण्यास आवश्यक नि योग्य असे भयानक नि स्फोटक बॉम्ब बनविण्याची कृती सांगणारी अनेक पत्रके मुद्रित करण्या नि वाटण्याच्या खटपटीत होता. त्यांपैकी अनेक पत्रके भारतात निरनिराळ्या ठिकाणी पाठविण्यात आली. लंडनमधील दोघा साक्षींना

विनायकानेच 'अभिनव भारत' संस्थेची शपथ दिली आणि सांगितले की, त्या संस्थेच्या जगभर शाखा आहेत.

... ह्या खटल्यातील ह्या पुराव्यांच्या अधिक परमार्श घेण्यापूर्वी दुसऱ्या एका पुराव्याकडे वळू. तो म्हणजे १३ मार्च १९१० ला विनायकाला लंडनमधील व्हिक्टोरिया स्थानकावर पकडले तेव्हा त्याच्या ट्रॅकेत सापडलेल्या Choose Oh Indian Princes ह्या त्याने काढलेल्या संस्थानिकांना चिथावणी देणाऱ्या पत्रकांच्या प्रती.

ह्याच खटल्यात न्यायमूर्तीनी वीर सावरकरांना दुसरी जन्मठेपीची शिक्षा दिली.